

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 9 Ianuarie st. v.

E mic poporul maghiar, cel mult șese milioane de suflete, e însă vastă mînia, pe care și-a ales-o acest mic popor; el are, înainte de toate, să prefacă statul ungar într-unul național maghiar apoi să se pună în fruntea popoarelor din Orient și să rezolve marea cestiune istorică a stăpînirii orientale.

Trebuie în adevăr să ne mirăm, cum acest popor cu menire atât de vastă a trăit timp de o mie de ani aici pe pămîntul acesta și a rămas tot popor mic. Au fost grele timpurile și n'a putut să crească și să se întărească. A trebuit să susțină atâtea și mai atâtea lupte cu popoarele ce-l încingiurau, cu Mongolii, cu Turcii și cu Nemții pentru independența regatului ungar. Da! însă timp de o mie de ani poporul maghiar a avut cu toate acestea o pozițiune mai priincioasă ca alte popoare, care au crescut și s'au întărit. Astfel noi Românii, care și aici în țările coroanei ungare, și preste Carpați, am susținut nise lupte cu mult mai grele și am trăit în condițiuni cu mult mai nepriincioase ca Maghiarii, — noi astăzi sîntem un popor de preste deșee milioane de suflete, cu toate că sînt acum două sute de ani eram un popor mai mic ca cel maghiar, ear' acum cinci—șese sute de ani, pe când Maghiarii jucau rol în lume, noi eram perduți printre alte popoare și nebăgați în seamă. Chiar aici pe pămîntul stăpînit de Maghiarii, noi am crescut și am prins putere, pe când Maghiarii se plîng, că au pierdut pămînt de sub picioarele lor.

Cum se explică aceasta?

Fără îndoială numai așa, că Românii au știut mai bine ca Maghiarii să chivernisească puterile vii.

Pretutindenea în Carpați, prin Galiția, prin Ungaria-superioară, până în Moravia se găsesc urmele unei vechi populațiuni române. Deasemenea în munții dela meadă-și, prin Serbia, prin Bosnia și Herțegovina, prin Croația, până în Istria au fost odată Români, și dialectul Românilor rămași încă în Istria e dovadă, că și acolo la meadă-și erau tot Daco-Români, ear' nu Macedo-Români. Alungați de deosebitele popoare ce au năvălit asupra acestui pămînt, Românii s'au risipit și încetul cu

încetul au dispărut din țările străine, în care au ajuns. Nu mai rămîne îndoială, că mulți dintre ei s'au retras ear' spre grupa orientală a Carpaților, unde este leagănul poporului român, alții însă, rămînînd acolo, unde li se găsesc urmele, parte au fost stîrpiți, parte s'au asimilat. Poporul român s'a conservat, a crescut, s'a întărit și a ajuns la importanță socială numai aici, unde el se află în mase compacte.

Și dacă urmărim întinderea lui, constatăm, că el numai încetul cu încetul, pas cu pas a ocupat pămîntul de sub picioarele lui. Nota caracteristică a Românilor este, că el nu se depărtează de masa poporului său, ci chiar emigrînd, înaintează din etapă în etapă, astfel că totdeauna rămîne în contact cu conaționalii sei.

Nu mai împinși de o forță maioră, alungați ori deportați, Românii se așează în ținuturi cu totul străine, și de aceea așa numitele insule etnice române sînt nise anomalii: lăsați în voia lor, Românii nu se expun, ci înaintează numai în linii încheiate, și Munteanul, coborît la Câmpie, se așează într'un sat, unde mai sînt Români ori în cel mai apropiat dintre satele cu populațiune străină, căci el nu poate trăi, dacă e scos din contactul cu conaționalii sei.

Nu astfel sînt Germanii ori Slovaci, cari se duc ori-și-unde li se ofer lesnirile de traiu. De aceea îi și găsim risipiți prin ținuturi, în care nu se pot susține.

Maghiarii nu sînt ca Germanii și Slovaci: cît însă pentru țările coroanei ungare, ei se simt pretutindenea acasă, și totdeauna se vor găsi destui Maghiarii accesibili pentru idea îndrăznească de a forma o colonie în mijlocul unui ținut curat românesc din Ardeal, din Bănat ori din Țeara-Ungurească. Experiențele îndelungate au dovedit, că asemenea coloni n'au trînicie. Ele se întemeiază cu multe opinii, se susțin cu mari sacrificii și în cele din urmă ne pomenim că satul odinioară maghiar e românesc. Cu toate aceste Maghiarii urmează înainte cu această risipă de puteri vii. Preocupați mereu de idealuri, care nu se pot realiza, ei își risipesc puterile, cu care ar pute să facă ceea-ce este de neapărată trebuință.

Ne cuprinde un fel de înduioșare, când vedem opintirile, pe care le fac acum, ca să adune fonduri pentru „reuniunea de cultură” din Cluj, căci prevedem, cum se vor risipi și acele fonduri pentru nise scopuri nerealizabile, pe când acolo, unde ele ar pute să fie în adevăr folosite, va rămîne totul în părgănire.

Cetim în „Budapester Tagblatt” următoarea notiță:

„Pentru reuniunea de cultură din Ardeal. În cunoscutul restaurant „Elked” (colțul stradei ungare și al celei de Keeskemét) abia de patru săptămîni s'a făcut o cutie pentru „reuniunea de cultură” din Ardeal. Colectele aceste în timp de o lună fac 75 fl., o sumă însemnată, dacă ne gândim că ea se compune mai ales din contribuiri de câte un crucer. Exemplul dat de bravul restaurator va găsi fără îndoială imitatori între colegii sei.”

Pe aceeași pagină a aceluiași diar mai cetim apoi următoarele:

„O privire aruncată preste terenul colonișăunii cu Ciangăi poate să ne lămurească, că nu trebuie să ne mirăm de deficitele mari, cu care se luptă administrațiunea noastră financiară, dacă pe toate terenurile administrative se chivernisesc lucrurile ca în acest cas. Deși este pe deplin adevărată, ne va păre aproape de necredut afirmarea, că pentru colonia de Ciangăi din Hertelendyfalva s'au cheltuit în timpul celor din urmă pentru ani suma de 2.000.000 fl., adică două milioane de fl., care ar fi fost în destul de mare, ca pentru fiesce-care familie de Ciangăi să se zidească drept locuință o casă cu două ridicături și să se procure un plug cu șese boi pentru lucrarea câmpului. Cu toată această sumă imensă situațiunea comunei Hertelendyfalva nu s'a îmbunătățit, ci s'a înrăutățit. Tot astfel stau lucrurile cu comuna Nagýargyfalva și Gyurgyevó, unde coloniștii locuiesc și acum în miserabilele colibe de pămînt, care existau mai înainte de colonizarea cu Ciangăi. Din cele două milioane cheltuite nu s'a ales nimic, decât 180 bărci de lemn, care dau o înfățișare disgrațioasă satului frumuseț zidit înainte de numirea comisariatului regesc. Ni se pune acum întrebarea, ce s'au făcut banii cei mulți? — ear' răspunsul îl găsim foarte ușor. Pentru colonizarea celor 500 familii de Ciangăi s'a numit un comisar regesc și un aparat de funcționari, care ar fi îndestulător pentru administrarea unui mic principat german, și care cere în fiesce-care an cheltuieli de 30.000 fl.

Și aceste două milioane de floreni au fost adunate crucer cu crucer, dar' nu de restauratori, ci de executori, și nu dela Maghiarii numai, ci dela noi toți. Și pe când țeara și chiar și poporul maghiar îndeosebi sufăr de miserie economice, se cheltuiesc milioane pentru întreprinderea, care nu poate reuși.

Idea de a-i aduce pe Ciangăi în Ungaria era sănătoasă. Absurdă însă a fost idea de a-i întrebuința ca campioni ai maghiarismului, aședându-i prin ținuturi, în care ei nu se pot susține. Și pentru-ca să se susțină în mod artificial, se creează un aparat colosal și se cheltuiesc milioane.

Dar', în sfîrșit, nu e treaba noastră să le spunem Maghiarilor, cum au să procedă, dacă vor să ocupe teren și să nu-și risipească puterile în încercări zadarnice.

Desbaterile bugetare.

Sînt vre-o opt zile de când casa deputaților Ungariei pisează apă în piuă. Se desbate adevărul bugetului Ungariei în casa deputaților.

Discursuri lungi și late, de o parte și de alta, cu speranțe frumoase și cu impeturi grave. Eată cu ce se frîmîntă „patres conscripti”.

Și apare de tot zadarnică munca lor. Pentru-că muncesc, cum am șis de opt zile, însă fără de a se zări după munca lor, din vre-o parte, cît de puținică licureală de speranță, că are să fie mai bine.

Raportorul casei sau al comisiunii financiare este totodată și omul guvernului. Nu e vorbă, el dă speranțe căte numai poate.

Și ministrul de finanțe face tot așa, și ministrul-president Tisza de asemenea. Însă toate persoanele guvernamentale afară de deputatul Liphay, nu mai au curagiul de a colora ca de alte-ori în trandafiri starea financiară a țerii.

Ear' dacă oamenilor guvernului nu le dă mîna să ne dea o icoană veselă a stării financiare, opozițiunea chiar că zugrăvesc negru în negru. Ea, fără de cruțare, anunță pericolul financiar, care, după dînsa, nu poate fi decît bancheruta.

Ei bine, și discuțiunea aceasta asupra bugetului are să se termine, ca multe

Foiața „Tribunei”.

Fulger.

(Urmare și fine.)

Și când aude Salba, suride grațios și blînd ea de pe deget inelul și-l-a scos și-l dă apoi lui Fulger, șoptind cu nectinelul: „Aibi griji și bagă seama, că-i fermecat inelul, Precum a fost năframa: din deget când îl scoți „Și cruce faci cu dînsul, te-ascultă câmpii toți „Și vîi și căi oameni te-ascultă; în trei rînduri „Poți fermeca prin dînsul tot ceea-ce-ți stă 'n gânduri!”

Voinicul pune 'n deget inelul și pe loc încalecă; se duce, ca flacăra de foc, Trei țeri în tot de-a lungul și țeri în tot de-a latul, Și-ajunge pe hotarul lui Pajură 'mpăratul. Oh, Doamne, nu-i pe lume voinic așa fieros, Încât el să nu cadă de greu cutremur jos, Vîdînd pe câmpuri stăva de cai! În herghelie, Nebuni și siluetică săltau fugari o mie, Toți galbeni, cum e galben un soare 'n răsărit; Bălaurul pe gură svîrlia neconținut Pojar și jar pe-o sută de zări în depărtare, Grozav suna pămîntul sub clocot de-alergare Și joc turbat. Pe pajști mereu s'apropia Bălaurul și stăva; tot câmpul negria De spaimă și de temeri, dar' Fulger simte pace: Rîdînd inelul trage și cruce cu el face Și 'n clipă toată stăva, ca marmura, stă 'n loc Și nici nu se mai mișcă. Purtat de-acest noroc, Feciorul prinde frîul și-un cal din stavă 'nfrîuă; Și 'n cap de noapte pleacă, dar' n'a fost încă ziua,

Cînd bate la palatul lui Volbură 'mpărat. Și s'au mirat curtenii și lumea s'a mirat De Fulger, care-aduce cal galben fără splină, Căci toți sciau, că țeara lui Pajură e plină De spaimă și primejdii.

Ear' Volbură cu drag S'apropie de Fulger și vechiul seu toiaș „I-l pune 'n mîni și ăce: „Toiașul de domnie „Ți-l dau, iubite Fulger, al teu de-acum să fie!” Au mers apoi în casă și prînzuri au întins; Și-au fost boierii veseli, ear' Salba din adins Zimbă pe-obraz cu lacrimi, și răsuna palatul De cînt și veselie. A patra și 'mpăratul Chemă cu drag pe Fulger și-a ăis: „Eu te 'nțeleg, „Că ești voinic în fire, că ești fecior întreg, „Dar' timp e pentru fapta de-a treia”; — și se duce La masă 'i 'mpăratul; din masa, ce străluce D'arginturi și-adamante, fuier de aur ia Și-l dă vorbind lui Fulger: „Cînd Lia, Doamna mea, „Sta chiar pe prag de moarte, 'mi-a dat aceste plete „Și-a ăis, că 'n Țeara-Dalbă sînt treispredece fete „Frumoase și bălaie, și-aceste fete port' „În sîn mărgelice scumpe: de-atingi pe omul mort, „Cu-aceste mărgeluțe, tot omul mort învie. „Vai, cît 'mi-a stat de-atuncia mereu în gânduri mie, „S'aduc din Țeara-Dalbă mărgelice și s'ating „Pe Lia, să-i dau ăile! Dar' eată, ăile ning „Pe fruntea mea 'ncreșită și 'n groapă-s cu piciorul — „De geaba 'mi-a fost însă la inimă tot dorul „Frumoasei mele Doamne, căci nobilă mărgea „Eu n'am putut aduce! 'Mi-a spus-o Doamna mea;

„Că numai oameni tineri, feciori numai pot merge „La Cetină 'mpăratul, dar' n'au voit s'alerge „Feciorii mei nici unul, căci mult e drumul greu. — „Oh, Doamne, de-aș fi tînăr, de mult aș fi mers eu! „Dar' ești voinic tu, Fulger; ești de sigur feciorul „Menit, s'aduci mărgeaua dorită! Ia fuiorul „Și mergi spre Răsărituri la Cetină 'mpărat „Și 'n zori de ăi tu bate la poartă, la palat, „Căci fetele veni-vor și 'ndată-ți vor deschide: „Dar' nu glumi cu ele, căci stau a te ucide „Cu glume pentru glumă! Ca schimb pentru fuior, „Tu cere, scumpe Fulger, mărgea din sînul lor, — „Și 'n urmă cu mărgeaua la Volbură grăbește!” Blînd Fulger ia fuiorul, cu drag la el privește Și ese din palat. Cînd nimeni n'a zărit, Cum Volbură departe la Cetină-l trimite S'aducă mărgeluțe. Cu gemete 'ntreite „Vai, Doamne!” — strigă Salba și dulce 'n braț a strîns

Pe Fulger, — „astă noapte visatu-te-am în plîns, „Iubitul meu! Și plînsul cu dor se tîlmăcesce! „Oh, ce să-ți dau? Năframa nimic nu-ți folosește, „Nimic acum inelul, tot farmecul nimic! „Ești brav, iubite Fulger, ești verde și voinic „Și poți să mergi cu zimbet la Cetină 'mpăratul, — „Tu nu mai ceri și 'n urmă eu nu-ți mai pot da sfatul:

„Dar' cugetă la mine, căci ai să 'nvingi mereu! „Tu ești frumos și tînăr, acesta-i chinul meu; „Mă tem să nu te 'nșele copilele din țara „Lui Cetină, căci ele ard gren, cum arde para, „Și-un singur al lor zimbet te poate fermeca! „Un farmec pentru farmec din suflet eu 'ți-aș da,

„Dar' n'am acum! Păstrează-mi inelul și năframa „Și cugetă, nu cumva, voinde să 'nvii pe mama, „Tu să m'omori pe mine! Oh, tot poți face tu, „Din căte cere tata, dar' asta numai nu! „Ci du-te, du-te, Fulger, dar' cugetă la mine, „Căci eu plîngînd voi face mătani pentru tine „Și 'n fie-ce clipită genunchii voi pleca; „Și, pentru 'ntoarceri bune, cu dragoste voi da „Prescuri și sărindare, să cînte glas de clerici „Treii mii de slujbe sînt la trei mii de biserici — „Așa vorbi copila, ear' Fulger a vîrsat O lacrimă de milă, apoi a 'mbrățișat Pe Salba lui și pleacă. Urmat de-a Salbei șoapte, Aleargă și se perde sub nori, la Meadă-Noapte.

Trecut-au luni de-atuncia și luni tot trec mereu. Lui Volbură 'mpăratul îi trece timpul greu, Ear' Salba 'n toată ăia mătani multe face Și 'n zări țintesc ochii, să vină cine-i place. — De geaba! Ea 'n biserici trei mii de slujbe-a dat, Dar' dus e, dus feciorul și 'n veci n'a re'nturnat. 23 Septemvrie 1886.

George Coșbuc.

Bal la palatul regal din Bucuresci.

Cetim în „Românul”:

Joi 1 Ianuarie, ca după obicei, s'a dat un mare bal la palat. Serbările oficiale dela curte sînt mai în totdeauna aceleași. Aripa nouă a palatului e splendid mobilată. Scara toată de marmoră e monumentală. Peristilul, care duce în saloane, e mobilat în stilul evului mediu. Sala de bal, toată stucată în marmoră albă cu arăbesci de aur, e foarte mare.

alte. Întrebarea cea mai firească este, cred oare deputații, că cu sermonii cei retoricese bine alcătuiți, de o parte și de alta, se va îndrepta starea financiară a țării?

Am fi în tot dreptul de a aștepta sanarea stării financiare a Ungariei. Am fi în tot dreptul și mai cu seamă pentru că de douăzeci de ani se află țeara pe mâinile acelor, care credeau odinioară, că numai și numai dîșii o pot ferici și curăți de păcatele ce „alții” le puseseră în cărca Ungariei.

Dela orațiunile cele frumoase însă noi unii, nu mai putem aștepta nimica. În douăzeci de ani, în două sute de variațiuni ni s'a tot spus, că acum, ba acum, că mâine, că poimăne și așa mai departe, are să fie mai bine. Ni s'a repețit de atâtea-ori, că deficitul au să scadă, în atîta vreme au să dispară cu totul.

Deficitele cu toate aceste cresc, datorită statului cresc și țeara sărăcesce nu numai de bani, dar și de produse și în sfîrșit chiar și de oameni.

Probabil că discuțiunea are să se mai întindă încă zile întregi, cu aceeași vehemență, ca și până acum. Posibil că se va termina ați sau mâine, sau poate s'a terminat când scriem liniile aceste.

Nici pentru noi, dar nici pentru binele țării, asemenea discuțiuni nu mai au importanță, pe care ar trebui să o aibă când este vorba de desbaterea bugetului. Scîm din experiență, că sfîrșitul are să fie care a mai fost: datoria statului mai mare și de sigur și deficit sporit.

Este dar păcat de vorba cea multă de geaba, de timpul cel pierdut din partea deputaților și de timpul celor ce trebuie să cetească discursurile deputaților, dar mai păcat de banii, cari se cheltuiesc și de ți, pe atîta vorbă zadarnică.

Un rezultat practic, cu toate aceste trebuie să aibă și discuțiunea actuală asupra bugetului Ungariei. Contribue și aceasta, ca cele anterioare, la ilustrațiunea misiunii compatrioților maghiari de a duce ei singuri cultura în Orient.

Nu scîm ce vor dice vecinii nostri din Orient despre misiunea compatrioților nostri maghiari de a le duce cultura. S'ar pute, ca ei să cuprindă altfel lucrul acesta și nu așa precum îl cuprindem noi. Nouă însă se nu ni se iese în nume de rău, dacă cuprindem lucrul după-cum sîntem siliți a-l cuprinde, adică, după-cum ni se prezintă din partea compatrioților maghiari: că ni se creează mereu sarcini, care sîntem siliți a le purta, fără de a aștepta vre-o recompensă, fie în ori-ce formă. Dicem aceasta, pentru-că ori-cît ne asigură compatrioții maghiari, că răspîndirea culturai maghiare are să ne facă bine, dela cultura maghiară după-cum ni se prezintă, tot nu putem aștepta alta, decît ceea-ce ne oferă: nisuița lor de a ne nimici.

Draperiile dela ferestri și dela uși sînt de satin albastru. Două-spre-zece policandre și șese candelabre mari de bronz aurit aruncă o lumină nespă. În fața se deschide sala tronului, care este bizantin. Pe o estradă de stejar încrustată cu aur, sub un mare velum de purpură roșie brodat cu aur susținut de două lance imense, sînt aședate tronurile, cari sînt de stejar garnisite cu pietri scumpe și de forma bizantină. În dreapta sub o draperie mai mică sînt tronurile cele vechi. În fund într'un dulap de aur se vîd noile coroane regale. În stînga sînt alte două saloane, care comunică între ele prin arcade fără uși.

La oarele 10 și jumătate Maiestățile Lor Regele și Regina anunțate de dl general Grecanu, prefectul palatului, au intrat în bal urmați de casa lor militară și civilă. Regele era în mare ținută de general cu marele cordon al „Steii României.”

Regina purta o splendidă toaletă, de bal albă învîlă în dantele de preț și brodată cu perle, corsajul decoltat era acoperit cu briliante; pe cap diadema oferită de oraș. Suveranii, foarte bine dispuși au vorbit mai cu toți invitații de frunte și n'au părăsit balul decît la 3 oare de dimineață.

Dama de onoare, d-na Maican, era în alb, domnișoarele de onoare, d-șoara Romalo purta o rochiă de satin crem, d-șoara Davila, albastră, și d-șoara Bălăceanu galbenă.

Musica militară a fost foarte bine condusă de dl maior Hubsch. Semnalul suapelui s'a dat la 1 oară. Regele și Regina au deschis defileul,

Va trece dar și desbaterea bugetului dela ordinea zilei, fără de a lăsa urme neobișnuite, cel mult dacă se va face în urmă-i vre-o schimbare personală în cabinetul d-lui Tisza. Căci cabinetul, ca atare, mai are să trăiască un timp oare-care, poate până după alegerile pe cinci ani.

Nu bugetul, nu majoritatea restoră cabinetele în Ungaria. Cu buget votat și răzimate de majoritate se duc cabinetele la noi.

Pre cum e țeara, așa e și tocmeala, — ce să-i faci!

Revistă politică.

Sibiu, 9 Ianuarie st. v.

Signatura zilei în cele interne e și astăzi și — după toate presemnele — va mai rămîne încă un șir de zile: discuțiunea din dietă asupra bugetului. Tabloul, ce ni se prezintă, e mai ales într-o privință de tot ciudat. Contele Szapáry adevărat că a dat un semn de viață, și dînsul tot mai ocupă fotoliul seu pe banca ministrilor; în realitate însă stă în fața parlamentului un cabinet fără ministru de finanțe și ministrul-president e silit, să răspundă și la expunerile financiare ale oratorilor opoziționali. Dl Tisza altcum desvoaltă mai cu seamă numai o polemică politică generală, căci programul financiar, ce l'a expus, e sărăcăcios. Ca și în comisiunea financiară ministrul-president a anunțat sistarea tuturor investițiilor, ce nu sînt tocmai inevitabile, apoi urcarea veniturilor din monopolul de tutun și a dărilor indirecte, pre când urcarea dărilor directe e pusă în perspectivă numai ca o eventualitate îndepărtată a viitorului. Se pare însă, că acest viitor se poate fixa după — alegeri. Care guvern va și umbla să câștige pe alegători cu promisiunea de a urca dările directe?!

Și în afară „obiectul interesant” a rămas același: cestiunea bulgară. Deputația bulgară, după telegrama noastră de ieri, va fi primită în Constantinopol în mod oficial. Deoarece Turcia până acum a fost cu totul pe partea Rusiei, spriginind în Sofia cu toate mijloacele pretensiunile acesteia, Poarta a putut fi privită din partea Bulgarilor numai cu mare neîncredere. În momentul, când Bulgarii par cel puțin a împlini pe cât se poate pretensiunile Rusiei, cade zidul despărțitor, pe care l'a ridicat revoluția din Filipopol între dîșii și Poartă. Sultanul poate chiar își va aduce acuma aminte, că e suzeranul Bulgariei, că aceasta face parte din imperul seu, și că prin urmare dînsul este mijlocitorul firesc între Bulgari și Țarul. Întreținerea Sultanului, până mai deunăzi superfluă, ba chiar jignitoare și nefolositoare, ar pute fi acuma de folos, căci Rusia probabil va refuza ori-ce negociare directă cu Bulgaria, până-ce nu-și va vedea împlinite toate pre-

care pe scară era foarte frumos de vădut. Tabloul era viu și animat. Militari, corpul diplomatic muiat în aur și în argint, damele împodobite cu flori, lucind în briliante, se scoborau încet pe scară. Sofrageria palatului își amintea vechile castele. E foarte frumoasă și deplin reușită.

La 2 oare trîmbițele au sunat cotilionul. Dîntuitorii se îmbuldesc pe scară ca să răspundă la apel. Bătăia finală foarte bine condusă de d-nii adjutanți se termină la 4 oare printr'un mare cadrl.

Printre invitați se vedeau: corpul diplomatic, ministri, militari, mari demnitari ai coroanei, funcționari etc. Damele cele mai elegante erau: d-na Marchisa de l'Aubespine-Sully în rochie albastră cu deseneuri văpsite chiar de domnia-ei, d-na Comitesa Tornelli, d-na Busch, d-na de Coutouly, d-na Bachmetieff foarte frumoasă în pembe, d-na Comitesa Masta, d-na Schneider, d-na Gr. Șutu acoperită de briliante, d-na Maria Costescu în satin alb garnisit de samur, d-na Lili Sideri, d-na general Fălcioianu, d-na Radu Mihail, d-na Cămpineanu, d-na Nacu, d-na M. Ferichide, d-na Sabina Cantacuzino, d-na Gr. Ghica, d-na D. Moruzzi, d-na Șomanesco, d-na Candiano Popescu, d-na Disescu, d-na Maria Ciocărlan, d-na Maria de Hertz, d-na Efrsina Ghica, d-na Petrovan, d-na Elena Budișteanu, d-na Boambă, d-na A. Manolescu, d-na Putiata, d-na Elena Ferichide, d-na Xenopol, d-na S. Halfon, d-na Brăescu, d-na Fundățeanu, d-na Ionescu, d-na Crisovelonu etc.

tensiunile sale. Aci Sultanul ar pute face bune servicii ca mijlocitor, dacă în adevăr s'ar pute conta la concesiunea Rusiei, ca mai înainte să se retragă numai regenta bulgară și abia după aceea, trecînd oare-care timp la mijloc, să fie disolvată Sobrania. Și în cazul acesta Rusia ar ave un succes colosal.

Spre a întregi revista noastră internă și externă prin un capitol de natură internă-externă reproducem aci o corespondență bucureșeană a lui „Pester Lloyd” despre starea negocierilor austro-ungare-române cu privire la încheierea convenției comerciale. Observăm însă, că același „Pester Lloyd” mai deunăzi a declarat ca fiind de proveniență română, prin urmare nu tocmai temeinică, scirile despre nereușita negocierilor. Eată acuma ce dice corespondentul propriu al Țarului pestan în numărul de ieri:

București, 17 Ianuarie (n.)

Astăzi înainte de amiază Excelența Sa dl ministru al cultelor și instrucțiunii Dimitrie Sturdza carăși a sosit la București, după-ce referenții speciali, ce l-au însoțit la Viena cu scopul reînnoirii negocierilor asupra convenției comerciale cu monarhia habsburgică, deja cu câteva zile mai înainte au părăsit capitala austriacă. Durere, se pare însă că rezultatul negocierilor de până acum nu a fost așa de favorabil, încât să se poată prognoștica încheierea cât mai curînd a convenției comerciale. Căci cu toate că dl Aurelian, cunoscutul reprezentant al celui mai hotărît protecționism, și-a dat dimisia de membru al comisiunii întocmite cu scopul negocierilor, și cu toate că această dimisie se poate considera drept un simptom îmbucurător de o schimbare favorabilă a politicii comerciale românești — între teoria prohibitivă susținută de dl Aurelian, o teorie ce se luptă cu toate armele șovinismului național, între această teorie și o atitudine favorabilă înnoirii unei convenții comerciale cu Austro-Ungaria mai e o cale lungă, și durere, se pare ca și când România pe calea aceasta cu toată dimisia lui Aurelian n'a ajuns încă tare departe. La toată întîmplarea e înstrăinător, că din partea presei guvernamentale nu se întîmplă nimic, spre a dispune opiniei publice în înțelesul înnoirii convenției și spre a înlătura preocupățiunile acele, care nu de mult au făcut să apară încheierea unei convenții comerciale cu Austro-Ungaria drept un lux pentru România pe cât de superflu pe atât de scump. Din contră „Etoile roumaine”, foaia inspirată de ministrul de externe dl Ferichide, a îndrăsnit să emită și se susțină tesa preconisată cu sofisme de Aurelian, pe cât de îndrăsnită pe atât de ridiculă, că România nu a pierdut nimic prin războiul vamal. Se vede dar că și în sînul guvernului există un curent nefavorabil reînnoirii convenției, ceea-ce explică în destul atitudine ce e drept nu dușmănoasă, dar destul de rece și rezervată a presei guvernamentale față cu negocierile dela Viena. Cât pentru cercurile parlamentare, este o faptă care nu se poate pune la îndoială, că partea cea mare a majorității guvernamentale consistă din oameni politici, care nu sînt personal interesați pentru prosperarea agriculturii noastre și n'au prin urmare destul sentiment pentru pagubele, pe care le-au suferit producții nostri agricole în urma războiului vamal. E trist, dar adevărat, că un om de stat cu vederea clară și cu sentimentul practic al d-lui Ioan Brătianu, cu toată spriginirea ce i se dă din partea unui coleg cu rutina diplomatică și cunoștințele de afaceri ale d-lui Dimitrie Sturdza, trebuie să țină seamă de elementele nefavorabile reînnoirii convenției, care sînt în partidul guvernamental, cu atât mai virtos, cu cât marii proprietari care se află în rîndurile opoziției, votează mai bucuroși contra propriilor lor interese materiale, ba la nevoie sînt gata să primească ruina financiară a lor și a statului, decît să spriginească o politică convențională propusă de ministrul Brătianu.

Dieta Ungariei.

Desbaterea asupra bugetului.

Sedința de Marți, 18 Ianuarie n.

Presidentul Toma Péchy deschide sedința casei deputaților la 10 oare înainte de amiază și după-ce se anunță sosirea alor două petițiuni, se urmează desbaterea asupra bugetului.

Întăiul vorbitor, Paul Liphay, după o mai lungă motivare își dă votul pentru contra-proiectul lui Helfy. Apoi urmează Zoltan Török din partidul guvernamental, care combat expunerile lui Helfy și Horánszky, se în-

trepune pentru funcționarii administrației lăudând diligența și zelul lor, accentuează încrederea ce o merită guvernul actual, făcînd apoi observa-re, că vorbirea lui Horánszky țințese la amă-girea publicului, pentru-că amintea numai păr-țile cele rele ale actualului sistem de guvernare, pre când rezultatele cele favorabile le lasă ne-amintite. Vorbitorul votează pentru primirea bugetului.

Urmează acum doi vorbitori din opoziția moderată. Ákos Beöthy răspunde mai întăiul ante-vorbitorului, că acela a decăzut criticînd vorbirea lui Horánszky în greșeala amăgirii de sine. Consimțind cu expunerile lui Horánszky refușă vorbitorul bugetul dîcînd, că guvernul și așa nu se ține de el. Față cu un guvern, care nu e pozitiv necualificat, ar a vî opoziția moderată o altă atitudine, însă pe câtă vreme dreapta aruncă mereu nășp în ochii poporului, pe câtă vreme guvernul nu e în stare a preciza, în ce chip se poate ajuta inconvenien-telor financiare, nu poate fi vorba de votarea bud-getului. Ministrul de finanțe, ce e drept, a așternut un embrio de conversiune, acest proiect e întunecat până la neînțelegere și e evi-dent, că prin această singură operațiune, ecui-brul financiar ai gospodăriei statului nu poate fi restabilit. Regularizarea gospodăriei statului e imposibilă pe câtă vreme facerea de datorii se ține de izvoarele regulate de venit. Guvernul actual, cu toate că se bucură de încrederea coroanei și a majorității, ar trebui să-și țină de datorință a se retrage, pentru-că el scie, că nu e în stare se scape țeara de greua situa-ție, în care se află. Ministrul-president a jucat până acum multe roluri, dacă însă voiesce la sfîrșit să mai joace și rolul unui Cincinat aceasta ar fi în contra bunului simț. (Ilaritate.) El declină opoziției capabilitatea de a guverna, cum vine atunci, că toți desertorii din opoziție în tabera partidului guvernamental ajung la func-țiuni mari? (Ilaritate.) Dacă regimul actual mai rămîne mult timp la putere, atunci el aruncă statul în primejdii materiale și morale nemai po-menite. Opoziția o prevede aceasta, de aceea ea dă națiunii semnul de alarmă pentru a o aver-tisa; națiunea are să hotărască la alegerile viitoare. Votează contra proiectului lui Horánszky.

Contele Adalbert Apponyi dice, că starea actuală are multă asemănare cu cea dela înce-putul anilor șeptedecei. Și atunci a fost disordinea în gospodăria statului atât de mare, încât însași majoritatea s'a consternat. Opiniei publice iritate s'a jertfit un ministru de finanțe foarte talentat; aceasta jertfă însă nu a fost destul pentru a li-niști spiritele, așa încât la sfîrșit cedând presiunii situațiunii a trebuit să cadă guvernul de atunci. Astăzi, majoritatea încă nu se poate sustrage in-fluenței iritate a stării financiare deteriorate. Cum stau finanțele astăzi, a dovedit deputatul Ho-ránszky. Un deputat a Țis astăzi, că vorbirea lui Horánszky a fost menită pentru a amăgi. Ce înseamnă amăgirea, dl deputat Török o poate experia aceea mai bine în giurul seu, căci dînsul s'edea doar înăpoiacei celui ministru-president, care la sfîrșitul camerei din 1884 a luat în vorbirea de tron și pasul asupra reușitei restabilirii a ecui-brului în ordinar, ceea-ce la sfîrșit s'a arătat ca o iluziune.

Cât de rea e starea financiară actuală, nu mai formează obiectul discușiunii, căci guvernul însuși recunoaște deteriorarea finanelor, el caută numai după scuse. Causele acestei stări finan-ciare sînt economia ușuratică și prădă-toare a actualului regim. Ca scusă amint-esce comisiunea financiară anumite curente, cărora ea nu putea să reziste. Ei, aceasta e apoi o mărturisire sinceră, că guvernul nu e ca-pabil, căci un guvern puternic nu poate lăsa să se fie predominant de curente. (Aprobări în stînga.) Acesta e un adevăr elementar, care dl ministru-president l'a exprimat încă la 1875, când a Țis, că cu toate scusele tot numai guvernul poate fi responsabil pentru reaua economie. De aceea încete odată majoritatea a înfățișa lucrul astfel, ca-și-când regimul actual nu ar fi responsabil pentru starea de acum. Opoziția, în decurs de ani a făcut atent regimul la urmările triste ale procedurii sale, însă înzadar.

Regimul și majoritatea se provoacă la pre-tinsa înmulțirea a averii statului. După-ce arată vorbitorul, că această afirmare se ba-sează pe nășp, dice: Ar fi cea dintăiul dato-rință a statului de a se îngrijii de ocrotirea drep-tului, ear' în privința aceasta trebuie să constat, că la noi pe terenul administrației, cu excepți-nea legii de presă, moștenită dela 1848, nu exi-stă vre-o lege pentru dreptul de adunare și de asociațiune. Cetățenii statului sînt expuși arbi-trului stăpînirii, autoritățile publice sînt totodată partid și judecător. E o vină a guvernului ac-tual, că tribunaletle administrative încă nu s'au introdus. (Aprobări în stînga.) Și acest fapt tradează spiritul guvernului actual, care

inșasi independența judecătorească lasă a fi păzită de organele stăpânirii, care consimte, ca poliția să subordoneze arbitriului său libertatea cuvântării advocaților. Cetățenii pot pretinde ca echivalent pentru contribuțiile lor, ca să nu fie nimeni privilegiat și nimeni asuprit. Și aceasta nu n-o dă statul sub regimul actual.

Regimul actual va avea să poarte responsabilitatea pentru reaua stare financiară cauzată printr'insul încă și atunci, când nu va mai fi la putere. Căci de câte-ori în viitor vor lipsi banii pentru scopuri de ale instrucțiunii, judecătorești, economice și culturale, totdeauna va fi vina, nu a regimului de atunci, ci a celui actual. (Aprobări sgomotoase în stânga; ministrul-president Tisza zimbesc.)

Dl ministrul-president zimbesc acum, dar națiunea va avea să plângă în decurs de ani. Din toate aceste reese, că noi dela actualul guvern nu putem să așteptăm rezultate îmbucurătoare, el nu e în stare a se scăpa de starea creată de el însuși. În-și ministrul-president a atacat fără de rezervă la 1875 guvernul de atunci, pentru-că acel regim nu a fost în stare, să reguleze finanțele în decurs de un an și jumătate. Guvernul actual dovedește însă, că nu e în stare să o facă aceasta, acum de 12 ani. Noi stăm față cu un deficit cronic de 30 milioane, și dacă dl ministru-president cu toate aceste mai are de gând să facă încercarea, a pretinde dela națiune nouă jertfe pentru regularea gospodăriei statului, atunci poftescă și își aștearnă cel puțin planul său de acțiune, căci și dînsul a pretins aceasta la 1875 dela guvernul de atunci; ear' majoritatea numai atunci s'îl spriginească, dacă dînsul va așterne întru adevăr acest plan. Națiunea, parlamentul sînt îndreptățiti a pretinde așternerea acestui plan.

Ceea-ce a dîs dl ministru de finanțe asupra conversiunii proiectate, nu cred că va voi să o considerăm drept programul său financiar. Eu unul nu vîd cum să se îmbunătățească bilanțul cu 10 milioane.

Mai departe, declară Apponyi, că el crede posibilă o îmbunătățire a finanțelor, și aceasta voescă a o spune în public. El credea odată că prin scăderea bugetului armatei se va fi aflând un mijloc pentru înlăturarea neajunsurilor financiare. De când însă — dîce Apponyi mai departe — am auzit din parte competentă, că față cu diferitele primejdii ce ne amenință, sîntem așezați la propriile noastre puteri, de o scădere a bugetului armatei încă după ani nu poate fi vorba. În sfîrșit nu se poate ajuta miseriei numai prin întreprinderi financiare. La alegeri opoziția ar avea mai puține șanse de reușit decît partidul guvernamental, care dispune de întregul aparat administrativ, cu toate aceste opoziția va fi cu vînjosie la programul ei de a schimba sistemul actual, și ca primul pas în direcțiunea aceasta, mîl alătur, refuzînd bugetul, proiectului amicului meu Horanszky. (Aprobări sgomotoase și strigăte de eljen-uri.)

Ministrul-president Tisza: Zimbetul meu a dispăcut contelui Apponyi; eu nu am zîmbit de aceea, căt de sombru pot unui oameni zugrăvi, ci de aceea, că dînsul nu voescă a crede, căt de rău sta pe atunci creditul Ungariei.

Hoitsy: Mai bine ca acum.

Ministrul-president Tisza: Atunci doresc ca creditul D-tale să fie așa cum a fost acela al Ungariei, ear' al meu cum e cel de acum. Contele Apponyi are cuvinte de a mă ataca. Rămîne însă de a constata: oare majoritatea țerii îi va crede lui, așa cum 'm-a crezut mie. Contele Apponyi a mai tras în discuție și libertatea cuvîntului a advocaților. Tot respectul domnilor advocați, cu toate aceste libertatea cuvîntului eu nu o pot înțelege astfel, ca dlor advocați să le fie permis a arunca judecătorilor cuvinte prea aspre în față. Mai departe, contele Apponyi regretă, că nu avem lege pentru asociațiune. Eu cred, că e mai bine ca și fără lege, la noi există de fapt libertatea de a se întruni. Eu cunosc țeri, cari posed legi pentru adunări, dar' nu posed libertatea de a se întruni. Față cu dl deputat Beöthy nu voesc a discuta calificațiunea actualului guvern, amintesc însă, că dacă îmi vor dîce factorii hotărîtori: „din această încercătură să afli o cale de eșit“, ambițiunea mea bărbătească îmi demandă ca să rămîn și nu ca să plec. Ce privesc strigătul de alarmă al dlui deputat Beöthy, după părerea mea, acest strigăt numai atunci e util și necesar, dacă întru adevăr există primejdii. Un strigăt de alarmă neîntemeiat nu poate decît să strice. Strigătul dlui Beöthy aparține categoriei din urmă, de aceea recomand primirea bugetului. (Aprobări în dreapta.) Ședința se încheie la 2 oare.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Arad, 16 Ianuarie n. 1887.

Vineria trecută s'a întâmplat alegerea de notar cercual în Boesig. Permiteți-mi, Vă rog, a descrie pe scurt acea memorabilă alegere, pentru-ca să vadă onoratul public român, până unde am ajuns noi astăzi cu constituția buci-nată în lume de compatrioții astăzi la putere.

Scit este, că legea nouă dă dreptul fîszolgăbirăului de a candida, ear' poporul ar avea dreptul de alegere. Asta o face fîszolgăbirăul fără nici o frică, apoi, se înțelege, că se candidează numai oameni de ai lui, fără să se țină cont de voința poporului. Așa s'a întâmplat și în Boesig. Alegătorii, afară de trei Schmüle, arîndăși de regalie, cămătări și câte alte toate, un proprietar francez și doi Unguri, membrii aleși în comitete în număr ca la 40 sînt toți plugari români. Comunele Boesig, Repsig și Moneréu, cari contribuiesc la susținerea notarului, erau în plăcuta pozițiune de a-și alege un notar de legea lor și nu un străin. Ei, dar' ce să veți! lucrul a fost preparat cu săptămîni mai înainte de marea patriot fîszolgăbirău, dela abdicarea fostului notar Gerbha (fost Român), fiind nou alesul numai decît substituit în stațiunea vacantă, acordându-i-se totodată timp destul să pescuească în apa Cîrșului-alb după păstravi. Resultatul a fost alegerea substituitului Bognár Károly. Ast-mod soartea poporului din trei comune mari românesce s'a dat în mâinile acestui străin.

Procedura fîszolgăbirăului, după-cum mai la vale afirmă guvernamentalul „Aradi Közlöny“ nr. 15, de astăzi, nu o pot condamna, pentru-că aceea merită toată „lauda“, fiindcă și preoții din comunele respective în frunte cu alegătorii români au aprobat procedura „înțeleaptă“ a dlui fîszolgăbirău, contribuind și domniilor cu voturile pre lungă nou alesul. Așa este. Dl Czárán e mare măiestru, îl cunoașcem bine și de aceea rugăm pe D-șeu să nu întîrzie cu ajutorul său a ne scăpa de el, totodată dorim ca să ne scape și de astfel de popi, cari singuri dau turma pradă lupilor.

Voi, fraților români, cari ca practicanți pre lungă notari v'ăți sacrificat aproape jumătate din viață și cu mari ostenele v'ăți cîștigat diplomele de notărășie, puteți renunța la aspirațiunile voastre, sub actualul sistem; pînă cîștigă cu sudorea Romînului e dată pe mîna străinilor, glasul vostru adresat popilor românesce nu află resunet, e glasul în pustie, dar' fiți totdeauna cu speranță în D-șeu, care va face, ca cauzele noastre românesce să triumfeze cît de curînd. Am dîs. Sentinela.

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul a dăruit pentru clădirea școlii și restaurarea bisericii gr-cat. din Grădisce 100 fl.

Numiri. Coloman Boeskor, practicant de drepturi, s'a numit practicant de drepturi cu diurnă la tribunalul reg. din Chezdî-Osorheiu; — Bela Boeskor, candidat de advocat, s'a numit practicant de drepturi cu diurnă la tribunalul reg. din Ciuc-Sereda; — Arpad Kádár, candidat de advocat, s'a numit practicant de drepturi cu diurnă la judecătoria cercuală din Verșet.

Promoțiune. În 15 Ianuarie n. a fost promovat de doctor în drepturi la universitatea din Budapesta stud. jur. Pachomiu Avramescu din Bichiș, comitatul Caraș-Severin.

Juncțiunea dela Gyimes înspre Galați. Ni se trimite următoarea comunicare: Guvernul Ungariei înainte cu câteva zile a dat concesiunea spre începerea edificării primei secțiuni a căii ferate sîcnescei, ce se întinde dela Hefasfalva pînă la Székely-Udvarhely. Scopul căii ferate sîcnescei e de a se împreuna prin Gyimes cu calea ferată română, și frecuența portului Galați spre Ungaria, Austria de mijloc, Germania de Sud și Elveția a o atrage pe această linie și a exopera transportul pe uscat pe o linie cu mult mai scurtă, ear' de altă parte are în vedere tragerea la sine a frecuenței levantine a Mărei-Negre dela căile ferate și portul rusesc, și dela societatea austriacă de căi ferate, ce exoperă transportul via Lemberg-Cernăuți spre Odesa, — ce succedînd va fi în favorul căilor ferate maghiare și române, cu desebire însă în favorul portului principal român „Galați“.

Pre cît linia Brașov—București nu este linie comercială, chiar pe atît e linie comercială linia Gyimes—Galați, și precum nu zace în interesul Romîniei de a mări frecuența liniei Predeal față cu Orșova, chiar așa este interes român a concentra comerțul oriental în portul Galați, și față cu Odesa a ridica Galați la un emporiu comercial și a-l face o Marsellă română spre ce și situațiunea îi este cu mult mai favoritoare ca a Odesei.

Comitatele Udvarhely și Csik au oferit spe-sele necesare spre edificarea de 200 kilometri cale ferată, și așa edificarea acestei linii pînă la marginea țerii este asigurată, deși guvernul Ungariei se țină pasiv față cu această linie, stăruind pentru juncțiunea dela Tulgheș, ce însă are direcțiunea spre Odesa.

Precum sîntem informați, concesionarii liniei Gyimes au subternut pețițiunea prin ministrul de externe la regimul Romîniei în cauza juncțiunii dela Gyimes, și sperăm că aceea va fi luată în dreaptă considerațiune. Au nu e dorința generală, ca Transilvania cu România să fie legate la olaltă prin cît de multe drumuri, ca așa comerțul secular de schimb al produselor, în

interesul ambelor țeri cît mai mult să se lătească și produsele să-și afle prețurile convenite? Dar' mai pre sus decît aceste subversă scopul tare, ca comerțul și frecuența măiestrită a porturilor rusesce să decadă în favorul portului Galați și comerțului levantin maghiar, Galațiul să-și fie calea naturală spre mare, — apoi ridicarea Galațiului e justa desvoltare a situațiunii române, pre cînd frecuența îndreptată spre Odesa învâtesce numai comerțul rusesc.

Galațiul este emulul Odesei, și așa fiecare cale, ce desvoaltă și lătește comerțul Galațiului este totodată cale comercială română.

Aceste sînt motivele, ce ne-au făcut a consacra atențiune aceluia fapt, că s'au început lucrările primei secțiuni din acea cale ferată, ce țințează anectarea la Gyimes.

Miliția și sportul. Ministrul de război a ordonat în urma mai multor întrebări din partea comandelor teritoriale în cestineea purtării vestmintelor de sport din partea militarilor următoarele: Ofițerilor activi li-e permis a umbla cu velocipedul numai în uniformă, ei pot să-și lăpede sabie și să ție cămașe de piele sau postav, să fie numai aceste cămașe de culoarea pantalonilor. Participarea ofițerilor activi la vîslărit e permis, dar' nu se poate permite purtarea vestmintelor de vîslări, devreme-ce ofițerii activi numai cînd sînt la vînoare (parforce) pot purta vestmintele de sport.

Furt de scrisoare și frătă. Oficiul de externe turcesc a fost silit să înlocuească scrisoarea și frătă, întrebuintată pînă acum, cu una nouă, deoarece se s'a arătat, că aceea a fost oare undeva — nu se scie în Constantinopol sau în altă capitală — furată și vîndută de vre-un funcționar, și astfel au venit la cunoștința reprezentanților puterilor străine, precum și a unor diare, depeșe foarte importante și de tot delicate. Afacerea a cauzat la Poartă mare confușiune și consternațiune.

Furturi pe calea ferată. Pe linia ferată Timișoara—Biserica-albă au dispărut zilele aceste mai multe transporturi de mai mare și mai mică valoare. Direcțiunea căii ferate de stat austro-ungare a trimis de curînd un funcționar mai înalt, cu scopul de a cerceta de aproape miraculoasa disparițiune a obiectelor. Acestuia, spriginit fiind de poliția din Timișoara, i'a succes să pună mîna pe hot, la care s'au aflat mai multe din obiectele pierdute. Acesta se află acum sub cercetare.

Istoriografia asupra Românilor.

Sub acest titlu dl Dr. Adolf Bucher a publicat în foaia oficială „Czernewitzer Zeitung“ o dare de seamă, pe care dl Dionisie O. Olinescu o împărtășește publicului român în „Voința națională“, de unde o reproducem și noi precum urmează:

I.

Desvoltarea literară a cestiunii române.

Cearta științifică asupra originii Românilor datează mai mult de un secol, și deși s'au usat pentru rezolvarea ei istoria, limbistica, etnografia și antropologia, ea totuși nu s'a terminat pînă acum. Istoriografii germani, români, maghiari și slavi au întrebuintat puterile lor cele mai bune de a ajunge la o rezolvare a acestei cestiuni, însă fără un rezultat pozitiv și neresturnaver; greutatea e mai ales în lipsa totală a unui material pozitiv de isvoare, căci prin aceasta nu s'a dat un teren mare presumpțiunilor și combinațiilor. Însă la astă ceartă de condeiu, la care joacă un rol nu prea mic și cererintele politice, dădă la 1770 Teodor Cavallotti, protopop în Macedonia, prin edarea unui mic dicționar macedo-român, prin care se făcă cunoscut pentru antiași data existența Macedo-Românilor. În urma acestei cărți se ocupă mai detalit prof. I. Thumann din Halle și publică în anul 1774 un studiu „Asupra istoriei și limbei Albanezilor și Românilor“, în care se încercă a demonstra, că Români din Macedonia sînt urmașii Tracilor vechi, cari s'au amestecat cu colonistii români și dela cari au primit și limba. Români dincoace de Dunăre, Geții vechi și Daci, de asemenea Tracii, cari sub dominația Romanilor au primit limba și mai tîrziu numele lor, scăpară în timpul emigrațiunilor popoarelor de valurile popoarelor prin aceea, că se refugiară în munți. În Moldova și România n'au venit ei sub Negru și Bogdan în secolul al 13 și 14, ci locuiau aci de mai înainte. În timpul imigrării Ungurilor în locuințele lor de acum, adică spre sfîrșitul secolului al 9-lea, îi găsim și în Ardeal și în partea de meadă-și a Ungariei.

În anii 1781—82 apără apoi „Istoria Daciei transalpine“ de Sulzer, care trăise mult timp în Ardeal și se ocupă aci mult cu istoria Românilor. Acesta, cum și Engel în „Commentatio de expeditionibus Trajani ad Danubium et origine Valahorum 1794“, în istoria Moldovei și Valahiei, 1804, crede că începuturile prime ale Românilor, cari au isorvit din Geții și colonistii romani, sînt de a se căuta în Dacia, dar' împăratul Aurelian îi transportă la 270—275 din această provincie în Peninsula-Balcenică, lăsînd Goșlor provincia romană Dacia. La o locuință îndelungată comună a tuturor Românilor în Bulgaria și Macedonia conduc și cele multe elemente slavice în limba română, eăci numai aici putea să fie o atingere mai mare cu Slavii; Români din Ardeal să fi venit într'acolo după Sulzer tocmai în secolul al 13-lea; asemenea n'au locuit Români în regatul de astăzi România în

naintea acestui restimp, fiindcă pînă în timpul acesta ocupau această țeară Cumanii. Engel pune însă imigrațiunea Românilor în România de astăzi și Ardeal la începutul secolului al 9-lea sub principiele bulgar Krum, care îi aduse în întreprinderile lui de prădare în aceste țeri.

La anul 1812 participă activ și un Român Petru Maior în cartea sa „Istoria pentru începutul Românilor din Dacia“ la cearta aceasta. Petru Maior e ca și mai tîrziu Safarik (anticitățile slave), contra teoriei lui Sulzer și Engel de emigrarea Românilor și e pentru continuitatea Românilor în Dacia și originea lor romană.

După aceea se amestecară în ceartă și limbisti și Miklosich e în general în studiu seu: „Elemente slaveice în limba română“ 1862 și pentru teoria emigrațiunii, deși nu în sensul lui Engel. După priceperea lui cad primele începuturi ale limbii române în jumătatea primă a secolului al doilea. Provenirea elementelor slave începe cu secolul al 6-lea, adică pe la timpul, în care intrară Slovenii în țările balcanice și despărțiră pe Români (Dacii romanizați și Geți) de olaltă, emigrînd o parte a Românilor spre meadă-și, cealaltă spre meadă-noapte (Dacia). La anul 1869 atinse și Tomaschek în studiul seu: „Asupra brumalia și rosalia“ cestiunea română, unde se declară pentru continuitatea elementului român în Dacia. Tocmai Roesler excită privirile cercurilor interesate, încercîndu-se a dovedi, că originea Românilor e a se căuta în meadă-și de Dunăre, mai ales în Mesia și Tracia. Prin romanisarea acestor provincii s'a născut limba română și în urmă s'a învîuit cu elemente slave prin atingerea cu cea bulgară. Emigrarea Românilor în locuințele lor de astăzi se întimplase după opinia lui Roesler tocmai spre finea secolului al doisprezecelea și începutul celui al 13-lea în războiul de eliberare a Românilor-Bulgarilor în timpul Asanilor.

Teoria lui Roesler n'a fost recunoscută în de comun. La 1872, apără o recensiune a lui Tomaschek, în care se încearcă de a combate teoria lui Roesler.

Dar' mai cu de-amănuntul a fost combătută teoria lui Roesler prin scrierea lui Jung: „Începuturile Românilor“ 1876, și mai ales prin lucrarea numită: „Români și Români în țările Dunării“, 1877. După desfășurarea acestui cercetător, Români sînt Daci romanizați; ei nu s'au transportat sub Aurelian peste Dunăre, ci au rămas în decursul migrațiunilor popoarelor în patria lor. Numai colonistii romani, cari au romanizat pe Daci, s'au tras peste Dunăre și astfel fu lăsată provincia dacică barbarilor. Poporul adevărat rămas înapoi în Dacia adică strămoșii Românilor noștri, schimbă deci numai pe domniul sei. Și cercetările aceste fură aspru criticate de către Tomaschek, care se declară contra opiniei lui Jung și susține, că originea Românilor ar deriva dela Besii romanizați în Balcanii de meadă-și. De aici plecă o parte în secolul al 9-lea și 10-lea în locuințele de astăzi spre meadă-noapte de Dunăre, cealaltă însă în munții Pindului.

Totodată cu „Romani și Români“ lui Jung apărură și cercetările lui Bidermann: „Romani și lățirea lor în Austria“ și etnografia Ungariei (nemțesce de Schwicker) lui Hunfalvy. După opinia lui Bidermann au isorvit Români din Peninsula-Balcenică din Celto-Liguri și s'au despărțit în două părți tocmai tîrziu. După Hunfalvy sînt Maghiarii nația cea mai veche dintre toate națiile ce trăesc acum în Ungaria și de aceea e cu drept o nație domnitoare. În privința Românilor se declară Hunfalvy cu totul pentru teoria lui Roesler. (Va urma.)

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Neoplanta, 21 Ianuarie n. Candidatul partidului liberal Pavel Moricz a fost ales deputat dietal cu o majoritate de 97 voturi. Pentru contra-candidatul Hadzies au votat pe lungă Sîrbi și Maghiari și Nemți opoziționali.

Berlin, 21 Ianuarie n. „Norddeutsche allgemeine Zeitung“ confirmă, că în Germania se cumpără pe socoteala Franciei masse colosale de scînduri pentru barace militare, mai departe materialii pentru fabricarea unei nou inventate materii explosive, anume „melinul“.

Berlin, 21 Ianuarie n. La primirea adresei casei de sus a Landtag-ului prusian împăratul german a exprimat cea mai adîncă părere de rău, asupra respingerii septenatului din partea Reichstag-ului, și a accentuat, că septenatul a avut de scop micșorarea ori-cărui primejdii de război. Pînă cînd armata va fi însuflețită de acel spirit, despre care ea a dat dovezi atît de strălucite în ultimele războaie: patria nu e expusă la nici o primejdie.

Roma, 21 Ianuarie n. Papa a încuviințat demisiunea cardinalului-secretar de stat Iacobini. Succesorul acestuia va fi actualul nunciu din Lisabona.

Redactor responsabil: **Aurel Popa.**

Economie.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 17 Ianuarie st. n.
Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —
74—79 Kilo fl. — până — (lungă Tisza) 77—81 Kilo
fl. 9.50 până —, 74—79 Kilo fl. 8.65 până 9.— (de
Pesta) 77—81 Kilo fl. 9.15 până 9.50, 74—79 Kilo
fl. 8.60 până 8.95, (de Alba-Regală) 77—81 Kilo fl. 9.15
până —, 74—79 Kilo fl. 8.65 până 9.05, (de Bacsa)
72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.70
până 9.05, (din Ungaria de nord) 77—81 Kilo fl. 9.05
până 9.40, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.90.

Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.60 până 6.80.
(Ord. nutreț) 60—62 Kilo fl. 6.50 până 7.80; (de
berărie) 62—84 Kilo fl. 7.20 până 10.—.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.10 până 6.60.
Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.75 până 5.80; de
alt soi fl. 5.70 până —.

Rapița fl. — până —; de Banat fl. —
până 9.—.

Mălaiu (unguresc): fl. 4.75 până 5.25.

Timpu de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.33 până 9.35 (per
Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.92 până 8.94.

Săcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. — până 6.73.

Cucuruzul (Mai—Iunie) fl. 6.25 până 6.25.

Rapița (August—Septembrie) fl. 9.5/8 până 9.5/8.

Spirit (brut) 100 L. fl. 27.50 până 28.—.

Tergul de râmători în Steinbruch. În 19 Ian. n.
s'a notat: unguresci bătrâni grei 40.— cr. până 41.— cr.
unguresci grei, tineri 40.— cr. până 41.— cr., de mijloc
42.1/2 cr. până 43.— cr., ușori — cr. până 43.— cr.,
marfă țerănească, grea 40.— cr. până 41.— cr., de
mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușoară 41.1/2 cr. până
43.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până
— cr., transito de mijloc — cr. până — cr.,
transito ușori — cr. până — cr., transito sârbeschi
grei 40.— cr. până 40.1/2 cr., transito de mijloc 39.— cr.
până 40.— cr., transito ușori 39.— cr. până 39.1/2 cr., in-
grășați cu ghindă 30.— cr. până 34.— cr. per 4%
cumpăniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu

din 20 Ianuarie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română . . . Cump. 8.35 vënd. 8.40
Lire turcesci 11.18 " 11.28
Imperiali 10.17 " 10.27
Ruble rusești 1.16 " 1.17

Bursa de București.

Cota oficială dela 17 Ianuarie st. n. 1886.

Renta Amort. (5%) . . . Cump. 93.— vënd. 94.1/2
Rur. conv. (6%) 86.1/2 " 87.—
Act. de asig. Dacia-Rom. . . 266.— " 268.—
Banca națională a României . 1020.— " 1030.—
Impr. oraș. București . . . 33.— " 36.—
Act. de asig. Națională . . . — " —
Cred. mob. rom. — " —
Scrisuri fonciare urbane (5%) . 102.— " 102.1/2
Schimb 3 luni 25.13/4 " —
Societ. const. 104.— " —
Aur 17 1/2 " 17 3/4

Bursa de Budapesta

din 20 Ianuarie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6% 102 05
" " " 4% 92.—
" " hârtie " 5% 149.50
Imprumutul căilor ferate ung. 98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(1-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(2-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(3-a emisiune) 117.50
Bonuri rurale ung. 104.—
" " " cu cl. de sortare 103.75
" " " băntăne-timșene 103.75
" " " cu cl. de sortare 103.75
" " " transilvane 103.75
" " " croato-slavone 103.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 99.50
Imprumut cu premiu ung. 120 50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 123.—
Renta de hârtie austriacă 80.75
" " argint austriacă 82.75
" " aur austriacă 112 50
Losurile austr. din 1860 137 50
Acțiunile băncii austro-ungare 870 —
" " de credit ung. 298.75
" " " austr. 289.70
Argintul —
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina” . 102.—
Galbeni împărătești 5.91
Napoleon-d'ori 9.98
Mărci 100 imp. germane 62.90
Londra 10 Livres sterlingi 126.60

Bursa de Viena

din 20 Ianuarie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6% 101 90
" " " 4% 91 80
" " hârtie " 5% 149 50
Imprumutul căilor ferate ung. 98.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(1-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(2-a emisiune) —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.
(3-a emisiune) 117.60
Bonuri rurale ung. 104 25
" " " cu cl. de sortare 103 50
" " " băntăne-timșene 103 20
" " " cu cl. de sortare 103 20
" " " transilvane 103 70
" " " croato-slavone 105 50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 120 25
Imprumut cu premiu ung. 123 —
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 80 75
Renta de hârtie austriacă 82 —
" " argint austriacă 112 50
Renta de aur austriacă 137 50
Losuri austr. din 1860 870 —
Acțiunile băncii austro-ungare 298.75
" " de credit ung. 289 30
" " " austr. —
Argintul 5.91
Galbeni împărătești 9.98
Napoleon-d'ori 62.10
Mărci 100 imp. germane 126 85
Londra 10 Livres sterlingi 126 85

Subscria direcțiune-sucursală pentru Ungaria a „Societății de asigurare din Viena”
(Wiener Versicherungs-Gesellschaft) precum și a „Institutului de asigurare de viață și
rente din Viena” (Wiener Lebens- und Renten-Versicherungs-Anstalt) înființând deja cu
dreptul de acceptare de polițe agenturi principale în unele orașe mai însemnate ale patriei noastre,
are onoare a face cunoscut, că și-a câștigat de agenți principali:

Pentru Brașov pe dl Ioan Königes.
" Cluj " Mihail Kövály.
" Esseg " d-nii Sorger, Weissmayer & Comp.
" Arad " Adolf Abr. Assael.
" Raab „Die Raaber Handelsbank” (banca de
comerț din Raab).
" Oradea-mare pe dl Eugen Tóth.
" Dobrițin " Samuil de Simonffy, con-
silier regesc.
" Pojon " T. E. Mihályi, president al
camerei de comerț și industrie.
" Șopron societatea pe acții din Șopron „Bau- &
Bodencredit-Bank”.
" Seghedin pe dl Paul de Tóth.
" Timișoara " d-nii Frații Redl.
" Becicherecul-mare pe d-nii Hirtenstein &
Reiner.
" Mișcolț pe dl Aladar de Török.

Cu această ocaziune ne luăm voie a îndrepta publicului p. t. asigurător rugarea, ca să bi-
nevoească a se adresa către societățile noastre cu stimatele sale mandate atât în ramura de asigu-
rare contra focului, a grindinei și a transportului, cât și în ramura asigurării de viață, eventual a
se adresa către respectivele noastre agenturi principale și a ne onora cu încrederea sa.

Societățile noastre în puterea însemnatelor lor fonduri ofer de o parte siguranță perfectă
pentru punctuoasă împlinire a angajamentelor luate, de altă parte aceste societăți, în urma mode-
ratelor lor premii, sînt în stare a susține cu succes concurența cu alte societăți de asigurare, ce
actualmente operează în patria noastră, în special însă în ramura asigurării de viață, prin primirea
de combinațiuni deosebit de favorabile în tabelele sale, societățile noastre sînt în poziție a pute
corespunde pe deplin tuturor pretențiunilor publicului asigurător.

Mai departe societățile noastre și-au luat de princip a-și îndrepta deosebita atențiune asupra
regulării punctuoase, conștiențioase și prompte a pagubelor provenitoare, și astfel noi sperăm, că
p. t. public asigurător se va adresa cu mandatele sale plin de încredere către societățile noastre,
precum și noi ne vom da toată silința a justifica totdeauna pe deplin încrederea pusă în noi.

În fine rugăm pe domnii notari cercuali și comunali, învățători poporali, industriași, negu-
țători, precum și pe proprietarii miei, cari, aci ori într-altă localitate a societății noastre însemnată din
patria noastră, sînt aplecați a primi asupra lor vre-o agentură de asigurare sau comună mai însemnată
nevoească a se adresa în scris, pentru obținerea aceleia, la noi, eventual la susnumitele noastre agen-
turi principale.

[292] 1—10

Ladislau de Tisza,
director.

Iosif de Ágoston,
secretar general.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de portocano		Tren de portocano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de portocano	Tren de portocano		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de portocano						
Viena	11.10	7.40			București			7.30		Viena		11.10	12.10	Teiuș		11.24	2.40		Copsa mică		2.02	3.55		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal			1.14		Budapesta		8.20	9.05	Alba-Iulia		12.19	3.59		Șeica mare		2.29	4.22		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș			1.45		Szolnok		11.20	12.41	Vințul de jos		12.30	4.22		Loamneș		3.04	4.57		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov	{	—	2.32		Arad	{	4.10	5.45	Șibot		1.01	4.51		Oena		3.30	5.23		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28		{	4.16	7.47			7.04	4.30	6.—	Orăștia		1.32	5.18		Sibiu		3.50	5.43		
Várad-Velenceze		7.03	9.14	1.52	Feldioara		5.02	8.24		Glogovaț		7.22	4.43	Simeria (Piski)		2.31	6.15							
Fugyi-Vásárhely			9.24	2.—	Apatia		5.43	8.51		Gyorok		7.58	5.07	Deva		2.52	6.35				9.31	10.50		
Mező-Telegd			9.41	2.11	Ágostonfalva		6.15	9.14		Pauliș		8.17	5.19	Branicica		3.23	7.02				9.55	11.14		
Rév		7.33	10.19	2.34	Homorod		7.06	9.51		Radna-Lipova		8.36	5.41	Ilia		3.55	7.28				10.20	11.39		
Bratca		8.54	11.38	3.18	Hașfalău		8.52	11.08		Conop			6.09	Gurasada		4.08	7.40		Șeica mare		10.48	12.07		
Bucia			12.18	3.41	Sighisoara		9.31	11.26		Bérzava			6.28	Zam		4.44	8.11		Copsa mică		11.11	12.30		
Ciucia			12.54	4.01	Elisabetopole		10.16	12.—		Soborșin			7.25	Soborșin		5.30	8.46							
Huiedin		8.58	1.57	4.26	Mediaș		10.57	12.29		Zam			8.01	Conop		6.27	9.33							
Stana		9.28	3.11	5.08	Copsa mică	{	11.19	12.44		Gurasada			8.34	Radna-Lipova		6.47	9.53							
Agbiris			3.40	5.27	Micăsasa		11.31	12.49		Ilia			8.55	Pauliș	9.06	7.28	10.27	5.58	Cucerdea		3.32	10.20	3.25	
Ghirbău			4.15	5.50	Blaj		11.52	1.05		Branicica			9.19	Gyorok	9.26	7.43	10.42	6.18	Cheța		4.02	10.50	3.58	
Nădășel			4.36	6.02	Crăciunel		12.31	1.34		Deva			9.51	Glogovaț	9.46	7.59	10.58	6.38	Ludoș		4.23	11.11	4.20	
Cluj	11.—	10.28	5.26	6.43	Teiuș		1.51	2.19		Simeria (Piski)		10.35	11.07		10.21	8.28	11.35	7.13	M.-Bogat		4.33	11.20	4.30	
Apahida	11.19			7.08	Aiud		2.18	2.39		Orăștia		11.11	11.37	Arad	10.38	8.42	11.39	7.30	Cipeu-Iernut		5.10	11.57	5.11	
Ghiris	12.33			7.36	Vințul de sus		2.48	3.01		Șibot		11.43	12.—	Szolnok		9.17	12.31		Kerel-Sz.-Pál		5.25	12.12	5.28	
Cucerdea	1.03			9.16	Uioara		2.56	3.08		Vințul de jos		12.18	12.29	Budapesta		2.32	5.12		Nireșteu		5.48	12.36	5.53	
Uioara	1.13			10.—	Cucerdea		3.14	3.22		Alba-Iulia		12.36	12.46	Viena		6.—	8.20		Cheța		6.07	12.55	6.13	
Vințul de sus	1.20			10.09	Ghiris		4.01	3.56		Teiuș		1.29	1.41			3.—	6.05		Oșorheiu		6.43	1.20		
Aiud	1.41			10.19	Apahida		5.28	5.10											Reghinul-săs.		8.40	3.22		
Teiuș	2.10			10.48	Cluj	{	5.36	5.30																
Crăciunel	2.35			11.34	Nădășel		6.31	6.03	8.—															
Blaj	2.48			12.12	Ghirbău		6.52	6.21	8.36															
Micăsasa	3.20			12.30	Aghiris		7.08		9.02															
Copsa mică	3.41			12.52	Stana		7.23		9.32															
Mediaș	4.—			1.52	Huiedin		8.12	7.14	10.11															
Elisabetopole	4.35			2.18	Ciucia		8.52	7.43	10.51															
Sighisoara	5.10			3.03	Bucia		9.10		12.16															
Hașfalău	5.37			3.59	Bratca		9.29		12.50															
Homorod	7.02			4.28	Rév		9.29		1.21															
Ágostonfalva	7.43			6.16	Mező-Telegd		9.41	8.22	2.02															
Apatia	8.11			6.44	Fugyi Vásárhely		10.24	8.48	3.06															
Feldioara	8.41			7.46	Várad-Velenceze		10.53		3.38															
Brașov	9.21			8.25	Oradea-mare	{	11.—	9.13	3.54															
Timiș	1.55			9.15	P. Ladány		11.15	9.18	4.05															
Predeal	2.53				Szolnok		1.09	10.38	1.23	5.17														
București	3.28						3.29	12.20	3.24	5.25														
	9.35				Budapesta		6.38	2.15	7.45	10.—														
					Viena		3.—	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Ghiriș—Turda					Turda—Ghiriș					Uniedoară—Simeria (Piski)				
Ghiriș		9.26	4.19		Turda		8.29	3.10		Uniedoară			5.10	
Turda		9.47	4.40		Ghiriș		8.50	3.40		Cerna			5.36	
										Simeria (Piski)			5.55	